

Forfatter: Brorson, Hans Adolph

Titel: Svane-Sang ; Lissabon ; Mindre digte ; Prosaskrifter ; Tillæg : Paul Diderichsen: Filologisk redegørelse. Arthur Arnholtz: Brorsons vers- og sangkunst. - 1956

Citation: Brorson, Hans Adolph: "Svane-Sang ; Lissabon ; Mindre digte ; Prosaskrifter ; Tillæg : Paul Diderichsen: Filologisk redegørelse. Arthur Arnholtz: Brorsons vers- og sangkunst. - 1956", i Brorson, Hans Adolph: *Svane-Sang ; Lissabon ; Mindre digte ; Prosaskrifter ; Tillæg : Paul Diderichsen: Filologisk redegørelse. Arthur Arnholtz: Brorsons vers- og sangkunst. - 1956*, 1951-56, s. 57. Onlineudgave fra Arkiv for Dansk Litteratur: <https://tekster.kb.dk/catalog/adl-texts-brorson03grval-shoot-idm140139965867408/facsimile.pdf> (tilgået 25. april 2024)

Anvendt udgave: Svane-Sang ; Lissabon ; Mindre digte ; Prosaskrifter ; Tillæg : Paul Diderichsen: Filologisk redegørelse. Arthur Arnholtz: Brorsons vers- og sangkunst. - 1956

Og Aandens Naade skiænkte.
O dybe Vand! fordi
Den al min Nød nedsænkte.
O søde Stund! hvori
Jeg haaren blev saa fri.

2.

Du Naade-Dagning est,
Mit Haabes Morgen-Røde,
Min første Fryde-Fest,
Kun al mit Liv forsøde.
Hvi skulde ej bestaae,
Hvad plantet er ved Aae?
Thi er jeg vel til Mode
Ved HERRens Huses Gode.
Men JESu! selv forteen,
At og din Kirke-Pode
I Dommen er en reen
Min Viinstoks Art og Green.

Nr. 304. - XXI.

1.

Ak Fader! lad dit Ord og Aand
Dog ret isa Overhaand!
Og see, hvor fuld din Urtegaard
Af Torn' og Tidset staaer!

1, 3: Ap. G. 2, 28; Tit. 3, 5. — 1, 10: den] dñhen. — 1, 12: haaren] født, gjenfødt, Joh. 3, 5; fri] Dñhen strer fra døden og djevlenes (katekistisk). — 2, 2: Haabes] håbs. — 2, 6: ved Aae] jfr. 1, 1-2; et træ, der er plantet ved vandet, visner ikke. — 2, 7: thi] derfor. — 2, 9: forteen] giv. — 2, 10: Pode] her pødekvis, se under nr. 10, 1, 3; Kirke-Pode] den, som er indpodet i kirken, jfr. Rom. 11, 17 flg. og Kirke-Ritual 1688: »at [Barnet] mas, naar det opvoxer, blive ved Christum, lige-som det nu ved Haaben er indpodet ud i haarnem«; tænke om indpodning i Kristus selv ligger bagved i 1, 12. — 2, 12: min Viinstok] Kristus som det vintræ, hvorpå jeg er en gren, Joh. 15, 5.
Nr. 304 — XXI. Original. En treenhedsatsme med eet vers rettet til hver af de tre guddommelige personer. Sa.men, hvis udgangspunkt er ordet og Aanden, har karakter af et nedrøb, og baggrunden må være den tilbagegang i kristeligt liv, som på forskellig måde gjorde sig gældende fra midten af det 18. århundrede. Om Brorsons sang herover har vi vidnesbyrd i hans visitatsbetænelinger fra 1751 og fra Arene omkring 1760. Den spores også i digtet om Lissabons undergang, 1756, og i hans latinske afhandling *De vexillo ecclesiae*, 1760, se L. J. Koch, *Salmedigteren Brorson* 1931, s. 146 flg., 2 1932, s. 148 flg.; *Brorson-Studier* 1936, s. 48 flg., 53. — 1, 3: *din Urtegaard*] kirken. — 1, 4: jfr. Mt. 7, 16; 13, 7; Hebr. 6, 8.

Din Vext du her vel har. 29
Men ak! hvor tynd og rar.
Hvor lidet er dog Kraften kient
Af Ord og Sacrament.

2.

O JESU, JESU! kom dog snart
At see din Viingaaards Aarl.
Af døble vrimler Stad og Land,
Men hvor er Troens Brand?
Hvad heder det, vi veed,
Hvad Død du for os leed;
Dog taales Sathans fule Verk
Iblant os lige sterk.

3.

O Hellig Aand! for dig, vor Skat,
Vi græde Dag og Nat.
Kom, giv os samme Lys og Kraft,
Vor Formænd før har haft,
Da Christendommen stod,
Som Træe, ved deiligst Rod,
Saa oven fuld af Frugters Snee
Og Purpur. Lad det skee!

1, 6: *rør*] sjældn, sparsom. — 2, 1-2: jfr. Es. 5, 1 flg. — 2, 1: *kom dog snart*] Der menes ikke Jesu komme på den yderste dag; men der bedes om, at han vil komme Andeligt for at gribe ind mod kirkens nød. — 2, 2: *Aarl*] (*dårlige*) beskaffenhed. — 2, 5: *hvad heder det*] hvad betyder det? — 2, 7: *fule*] rådnede, hæslige. — 3, 1: *for dig*] af længsel efter dig. — 3, 4: *Formænd*] forgængere, om tidligere kristenslægt, jfr. nr. 322, 2. — 3, 6: *ved*] her vel: med. — 3, 7: *oven fuld*] overfyldt. — 3, 7-8: *Frugters Snee og Purpur*] Billedet har en ejendommelig skønhed; men det er dunkelt. Man har villet forstå det om frugtblomstringen (G. Koch, mundtlig), hvor nogle træer står med hvide, andre med røde blomster, varslende om de frugter, der skal komme. Men dels synes der at være tænkt på et enkelt træ (som *Træe, ved deiligst Rod*), ikke på en flerhed; dels er det efter bibelsk tankegang frugterne, ikke blomsterne, der gælder om i kristenlivet, se f. eks. Mt. 7, 16 flg.; Joh. 15, 2-8, 16; Gal. 5, 22; Fil. 1, 11. Den frugt, som billedet da sigter til, kan sikkert ikke være nogen anden end æblet, og der må være tænkt på, at æbler tit er hvide på den ene side, røde på den anden; Snee er et vel stærkt digterisk udtryk.

1.

Er ikke Ephraim min Lyst,
Min Længsels Turtel-Due;
Mit Skjøde-Barn til Naadens Bryst
Saa glædelig at sue;
Min dyrebare mindste Søn,
Som Roser og Viol saa skøn;
Mit Noer med mange Navne
I Moders Skjød at favne?

2.

Jeg merker nok hans Hierte-Brud,
Hans mange salte Taare;
O, siger Ephraim, min Gud
Jeg har fortørnet saare.
Nu følger jeg hans haarde Tugt,
Og mine Synders heeske Frugt.
O! vilde han mig drage;
Da kom jeg snart tilbage.

3.

Nu kommer Ephraim; vil ind
Igien i mine Arme.
Ja kom! jeg vil af gandske Sind
Mig over dig forbarme.

Nr. 305 — XXII. Oversættelse. Ist Ephraim nicht meine Kron, P. Gerhardt. Salmen findes ikke hos Schr., men i Freydinghausens, Geistesreiches Gesang-Buch. Originalen har 8 vers, hvoraf Brorson har modtaget v. 1, 2 og 7. Dens strofe er syvlinjet, af Brorson udvidet til otteliniet (herom Arthur Arnholtz, Dansk Kirkesangs Aarskrift, 1943, s. 68). Brorsons gengivelse er ret fri, særlig i v. 1, hvor han bl. a. har sluppet originalens billeder og indsat sine egne: *Turtel-Due*, *Naadens Bryst*, *Roser og Viol*. Grundlaget for salmen er Jer. 31, 13-20, særlig v. 20. Den talende er Herren. — 1, 1: *Ephraim*] hovedstammen i det israeltiske nordrige, derefter selve riget og dets folk; hos Brorson anvendt symbolisk med tanke på menig heden eller måske på sjælen. — 1, 2: *Turtel-Due*] om den elskede; udtrykket har tone fra Højsangen (2, 14; 5, 2), jfr. Sl. 74, 19, se under nr. 85, 9, 2. — 1, 3-4: jfr. nr. 89, 12 og måske nr. 172, 2, 1-2; *Hil ... at sue*] omtrent = som kan suge n: dic. — 1, 6: *mindste Søn*] vel med tanke på, at Efraim var den yngste af Josafs to sønner, 1. Mos. 41, 51-52. — 1, 7-8: *mit Noer med mange navne ... at favne*] mit lille barn, som er til at favne, idet det nævnes med mange kæle-navne. — 2, 1: *Hierte-Brud*] om et brudt eller sønderknust hjerte, jfr. nr. 6, 6, 8. — 2, 2: *Taare*] flertal af Taar. — 2, 7: jfr. Hos. 11, 4; Joh. 6, 44.